

Ruoveden kunnan lausunto Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkkoselvityksiin

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Edelleen hallintolain 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hyvinvointialueen valtuuston on 14.8.2023 § 69 päättänyt palveluverkon kehittämisen periaatteista. Kuitenkin jo keskiviikkona 16.8.2023 on julkistettu aluehallituksen esityslista, jossa on ollut valmistellut vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys (§ 206) sekä vuodeosastojen paikkatarveselvitys (§ 207). Selvitykset on tuotu julkisuuteen kovalla kiireellä, eikä tässäkin vaiheessa kunnilta ole pyydetty erillistä lausuntoa. On myös huomioitava, että kuulemistilaisuuksia järjestetään vain harvoilla paikoilla, joihin ei huonosti joukkoliikennettä omaavalla maaseudulla ole mahdollista välttämättä osallistua. Tilaisuuksien striimaus ei ole sama, kuin paikalla oleminen.

Pirkanmaan hyvinvointialueen valtuusto on 5.12.2022 § 128 hyväksynyt hyvinvointialueen strategian vuosille 2023-2025, jonka kärkiteemoina ovat ”Tärkeintä Ihminen”; ”Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut”; ”Hyvinvoivat työntekijät” sekä ”Yhdessä yhteentoimiva hyvinvointialue”.

Aluehallituksen 21.8.2023 pitämään kokoukseen on valmisteltu vastaanottopalveluiden sekä työikäisten sosiaalipalveluiden palveluverkkoselvitys (§ 206) sekä vuodeosastojen paikkatarveselvitys (§ 207). Valmistelussa on selvästi unohdettu hyvinvointialueen strategian painopistealueet.

Ruoveden osalta voidaan todeta, että esitys sekä vastaanottopalvelujen lakkauttamisesta että vuodeosaston lakkauttamisesta sotii ensinnäkin kärkiteema ”Tärkeintä ihminen”, jossa todetaan, että tavoitteena on erinomainen asiakaskokemus ja saavutettavat palvelut sekä asukkaat ja henkilöstö osallistuvat palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Ruoveden osalta selvitys ei ole riittävästi huomioinut sitä, että Ruoveden sairastavuusindeksi on Pirkanmaan korkein (136), Väestöllisesti olemme Pirkanmaan vanhimpia (yli 60 vuotiaita 46 % ja yli 80 vuotiaita 12 %) ja vastaanottokäyntejä Ruovedellä on toiseksi eniten suhteessa asukasmäärään (5,2). Selvityksessä ei toisaalta ole huomioitu myöskään sitä, että Ruovedellä on 4.100 vakiasukkaan lisäksi noin 3.500 vapaa-

RUOVEDEN KUNTA

ajanasukasta, joka lisää varsinkin kevät-, kesä- ja syyskuukausina terveydenhuollon vastaanottopalvelujen käyttöä.

Saavutettavuuden kannalta selvitys ei huomioi riittävällä tavalla Ylä-Pirkanmaan (Ruovesi, Virrat, Mänttä-Vilppula, Juupajoki, Ylöjärven kaupungin Kurun kylän sekä Kämmenniemi) heikkoa julkista liikennettä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että asiakas kulkee joko omalla autolla tai taksilla vastaanottopalveluiden pariin pitkiäkin matkoja. Käytännössä jo muutenkin heikossa asemassa olevat, sivussa asuvat ihmiset, jotka sairastavat tai ovat sosiaalituen varassa, joutuvat maksamaan hyvinvointialueen säästön. Tämä ei myöskään ole hyvinvointialueen vastuullisuusajatuksen mukaista, jonka mukaan hyvinvointialue edistää kestävästä kehitystä ja vastuullisuutta toiminnassaan ja palveluiden järjestämisessä. Toimivan joukkoliikenteen puuttuessa asiakkaat ajavat omilla autoilla hakiessaan palveluita kauempaa. Edellä mainitun lisäksi on huomioitava Ruoveden sijainti maantieteellisesti alueen keskellä, jolloin välimatkat lähtökohtaisesti pysyvät kohtuullisina.

Edellä mainittu ei myöskään tue kärkiteemaa ”yhdenvertaiset, ennaltaehkäiset ja vaikuttavat palvelut” ja sen tavoitetta, jonka mukaan hyvinvointialue panostaa ennaltaehkäisyyn ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tiiviissä yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa. Viemällä lähipalvelut kauemmaksi, huolimatta siitä, että palvelut olisivat saatavilla verkossa, ei edelleenkään iäkäs väestö, jota Ruovedellä on runsaasti, ole vielä täysin kykenevä käyttämään sitä. Toisaalta myös heikommassa asemassa olevat henkilöt eivät välttämättä ole pystyviä hakemaan palvelua verkosta. Tämä tulee aiheuttamaan sen, että palveluihin hakeudutaan myöhemmin, jolloin erikoissairaanhoidon tai sosiaalipalveluissa vaativimpien toimenpiteiden tarve kasvaa ja tällöin myös kustannukset ovat korkeampia. Tällöin ei saavuteta haluttua sujuvaa ja oikea-aikaista hoito- ja palveluketjua, joka on yksi tavoite.

Hyvinvointialue on määritellyt operatiiviseksi tavoitteeksi, että palvelutoiminta perustuu tarpeeseen, näyttöön ja tutkittuun tietoon. Nyt tehdyissä selvityksissä on ristiriitaisuuksia sekä väärää tietoa, joka on omiaan aiheuttamaan epäluottamusta selvitysten luotettavuuteen. Ruoveden osalta vastaanottopalvelujen palveluverkkoselvityksessä tilojen kuntoluokaksi on merkitty KL1, kun taas vuodeosastojen paikkatarveselvityksessä kuntaluokaksi on merkitty KL3. Kyse on kuitenkin samasta rakennuksesta. Ruovesi on panostanut viime vuosina runsaasti kyseisiin tiloihin ja saneerannut tilat nimenomaan yhteistoimipisteeksi, joita maakunnassa ei muita ole Ruoveden lisäksi kuin neljä (Ikaalisissa, Hämeenkyrössä, Tampereella ja Valkeakoskella).

Ruovedellä on hyvät vanhusten asumispalveluyksiköt eli Honkala-koti, Iltarusko sekä Kotiranta. Tämän lisäksi kun huomioidaan, että Ruoveden yli 65-vuotiaiden määrä on Pirkanmaan korkeimpia, on tarve sekä vastaanottopalveluille että vuodeosastolle ilmeinen. Ruovesi on ehdottanut Pirhalle yhteistyötä vanhuspalvelujen laajentamisen osalta Ruovedellä.

RUOVEDEN KUNTA

Hyvinvointialue ei selvityksissään ole ottanut huomioon varautumista poikkeustilanteisiin. Nyt Pirkanmaalle on tulossa isoja alueita, joissa ei ole normaaliajan terveydenhuoltoa, joka on edellytys myös poikkeustilanteisiin. Ruoveden osalta on lisäksi huomioitava, että täällä sijaitsee puolustusvoimien varikko. Kuten viime vuosien aikana olemme oppineet, niin poikkeustilanteissa tarvitaan nopeita toimia terveydenhuollolta. Mikäli nyt romutetaan laajalta alueelta perusterveydenhuollon kiinteät lähipalvelut, niin toimintaa ei poikkeusoloissa saada nopeasti käyntiin.

Vuodeosaston osalta selvityksissä lasketaan vain suuruuden ekonomiaan. Kuitenkin resistentit sairaalainfektiot ovat aina vain yleisempiä, jolloin kaikkien potilaiden keskittäminen harvempiin ja suurempiin yksiköihin lisää myös haasteita sairaalainfektioiden kanssa. Lisäksi pienemmät yksiköt ovat inhimillisempiä, jolloin hoitotulokset ovat tehokkaampia.

Selvityksissä ei ole huomioitu, että Ruovedellä on nyt tarjolla laajasti toimivat perusterveydenhuollon palvelut. Uudistus tässä muodossa, jossa se selvityksessä on esitetty, tulisi poistamaan suuren osan palveluista.

Lopuksi

Ruoveden kunta katsoo, että Ruovedellä tulee edelleen edellä mainituilla perusteilla sijaita vähintään lähiasema. Hyvinvointialueen tulee myös tarkastella uudestaan Ylä-Pirkanmaan vuodeosastojen keskittämistä.

RUOVEDEN KUNTA

Ruovedellä 24. päivänä elokuuta 2023

Toni Leppänen
kunnanjohtaja

Jakelu

Pirkanmaan hyvinvointialue / Aluevaltuusto ja Aluehallitus
Pirkanmaan hyvinvointialuejohtaja Erhola
Ruovesi-lehti
Aamulehti
Yle
Pirkanmaan kunnat